

*Train 2 EN4CE Project is being funded by the
European Union's Justice Programme (2014-2020)*

Učinkovitost čezmejne izterjave obveznosti v EU - drugi del EIN

Prof. dr. Vesna Rijavec

Gradivo za Seminar Train2en4ce

Prepovedano razširjanje

Univerza v Mariboru

60 Pravna fakulteta

Pravni akti

Priznanje in izvršitev

1.pravo EU (BI Bla, BIIa, UEIN, UEPPN, USMV, Evropska insolvenčna uredba)

2.mednarodne pogodbe

3.nacionalno pravo

•Šele, če se ne uporabi evropsko pravo (npr. BI, Bla) ali mednarodna pogodba, pride v poštev nacionalno pravo. V našem primeru je to ZMZPP, ZIZ in ZN

Evropski izvršilni naslov U EIN sinonim za U 805/04 Evropski nalog za izvršbo nespornih zahtevkov

- *kopernikanski preobrat*
- Pravna sredstva je treba izkoristiti v državi izvora
- Pravno sredstvo proti potrdilu o EIN samemu je izključeno
- Netipično pravno sredstvo izven sistema - zahteva za popravek ali razveljavitev potrdila - omogoča UEIN.
- v državi izvršbe **samo** pravna sredstva vezana na nacionalni izvršilni postopek npr. v RS
- **ugovor in pritožba** : možno tudi dolžnikovo sodno varstvo v zvezi z EIN v primerih, ki jih uredba posebej upošteva (npr. če je bila v državi izvršbe izdana starejša odločba z identičnim zahtevkom).
- **odlog izvršbe** ali
- **omejitev** izvršbe zgolj na **ukrepe zavarovanja**, če poteka obnova postopka ali drug postopek za razveljavitev odločbe v izvorni državi.

Evropsko civilno procesno pravo uredbe - uredbe po področjih

1. Uredba Bruselj I , št. 44/2001 nadomesti jo **prenovljena uredba B Ia**, št.1215/2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb **v civilnih in gospodarskih zadevah**,
2. **Uredba Bruselj IIa**, št. št. 2201/2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo - **Družinska uredba**
3. **Preživninska uredba** 4/2009
4. Uredba, št. 1346/2000 o postopkih v primeru insolventnosti - **Stečajna uredba**
5. Uredba **o dedovanju**, št. 650/2012

Uredbe za poenostavitev čezmejnega sodnega varstva

1. **Uredba, št. 805/2004 o uvedbi uvedbi evropskega naloga za izvršbo nespornih zahtevkov (uporabljam kratico UEIN Uredba o evropskem izvršilnem naslovu, kar je boljši prevod kot evropski nalog, kar lahko povzroči napačne predstave, da je to uredba le za plačilni nalog)**
2. **Uredba, št. 1896/2006 o uvedbi postopka za evropski plačilni nalog**
3. **Uredba, št. 861/2007 o uvedbi Evropskega postopka v sporih majhne vrednosti**
4. **Uredba št. 2015/2421 o spremembi uredbe št. 1896/2006 in uredbe št. 861/2007**

Uredbe za izboljšanje sodelovanja na področju pravosodja - pravna pomoč

1. **Uredba, št. 1393/2007 o vročanju** sodnih in zunajsodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah,
2. **Uredba, št. 1206/2001 o dokazovanju**
3. **Uredba, št. 743/2002 o splošnem okviru** Skupnosti za dejavnosti, ki bodo pospešile izvajanje pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah,

Priznanje in izvršitev - BI vs Bla

- **BI 44/2001**: Dva koraka:
 - 1. potrditev izvršljivosti v izvorni državi in
 - 2. podelitev **eksekvature** (angl. *declaration of enforceability*) v izvršilni državi
- **B la 1215/2012**: samo prvi korak
 - 1. potrditev izvršljivosti v izvorni državi
 - Avtomatično priznanje izvršljivosti - direktni dostop tuje sodne odločbe v izvršilni postopek v državi izvršbe

Odprava eksekvature

Bla generalno odpravi eksekvaturu

Pred tem parcialno:

1. BIIa 2201/2013 in Preživninska uredba 4/2009
2. **UEIN 805/2004- odločba ali listina je izdana po nacionalnem pravu**
3. **UEPPN 1896/2006 -Postopek za evropski plačilni nalog - odločba je izdana po unificiranem pravu**
4. **UESMV 861/2007- Evropski postopek v sporu majhne vrednosti - odločba je izdana po unificiranem pravu**

BU IA - Odprava eksekvatures

V čem je bistvo?

- ▶ Neposredni dostop do izvršbe: upnik v zaproseni državi zgolj sproži izvršilni postopek, **brez kakršnegakoli predhodnega postopka eksekvatures**
- ▶ **Samo formalne zahteve:** (a) overjena kopija sodbe in potrdila po Bruseljski uredbi I, (b) sodba spada v področje uporabe Bruseljske uredbe I
- ▶ Pravnomočnost niti prej ni bila zahtevana
- ▶ Dolžnik lahko kljub temu odloži izvršbo, še posebej če zahteva prevod sodbe (če so izpolnjeni pogoji za to zahtevo) ali če uveljavlja zavrnitev izvršbe.

Nove dimenzije potrdila

- ▶ Potrdilo vsebuje natančne podatke o vsebini sodbe, za razliko od potrdila po Bruseljski uredbi iz 2001
- ▶ Potrdilo mora biti dolžniku vročeno pred začetkom opravljanja vseh dejanj v izvršilnem postopku
- ▶ Potrdilo lajša izvršilnemu sodišču ali pristojnemu organu izvajanje ustreznih začasnih in/ali izvršilnih ukrepov

Primer: Vročanje potrdila in sodbe

Posojilodajalec po pridobitvi sodbe na nemškem sodišču predlaga izvršbo zoper slovenskega dolžnika/toženca v Sloveniji (zamrznitev bančnega računa). Potrdilo, izdano v skladu s čl. 53 BIA je priloženo.

- Ali naj najprej sodišče dolžniku vroči potrdilo brez sodbe (s tem pokvari učinek presenečenja) ali šele po izdaji sklepa o izvršbi, ko je bil bančni račun že zamrznjen?
- Ali je treba vročiti tudi nemško sodbo?
- Ali jo je treba prevesti? Je to odvisno od tega, ali je treba sodbo prvič vročiti dolžniku / tožencu?
- če je upnik sodbe že poskusil izvršiti sodbo v Avstriji in je bilo potrdilo, izdano v skladu s čl. 53 je bilo vročeno tamkajšnjemu sodnemu dolžniku, ali bi ga bilo treba ponovno vročiti v Sloveniji?

Vsebina in prilagoditev tuje sodne odločbe

- ▶ Če sodna odločba vsebuje ukrepe, ki jih pravo zaprosene države članice ne pozna, jih sodišče prilagodi ukrepom, ki jih pravo te države pozna, vendar zgolj z učinki, pridobljenimi v državi izvora - Člen 54.
- ▶ Izvršljiva sodna odločba sama po sebi vsebuje upravičenje do ukrepov zavarovanja v državi izvršbe (čl. 40.). V SLO pred BU IA je bila predhodna odredba mogoča le, če je imela tuja odločba eksekvaturu. Sedaj je predhodna odredba mogoča takoj.
- ▶ 257. člen ZIZ
- ▶ (Pogoji za predhodno odredbo)
- ▶ Sodišče izda predhodno odredbo na podlagi **odločbe domačega sodišča** ali drugega organa, ki se glasi na denarno terjatev, in ki se ni izvršljiva, če izkaže upnik za verjetno nevarnost, da bo sicer uveljavitev terjatve onemogočena ali precej otežena.

Vseeno mogoč samostojni delibacijski postopek - zapoved naj sodišče nemudoma odloči

Upravičenci

1. Upnik: 36/2 - zahteva za odločitev, da ni razlogov za zavrnitev priznanja in **posledično tudi ni izvršitve;**
2. Vsak zainteresiran: 45/4 - zahteva za zavrnitev priznanja in
3. Dolžnik: 47/1 - zahteva za zavrnitev izvršitve

Sporočilo RS Komisiji: okrožno sodišče

Razlogi za zavrnitev v B la ostajajo enaki kot BI 44/2001

- ▶ V državi izvršbe sicer ni dopusten noben preizkus sodbe, ki bi se nanašal na njeno vsebino
- ▶ Ostali razlogi ostajajo enaki kot prej
- ▶ Vključno z javnim redom - ORDRE PUBLIC
- ▶ **Ni mogoče uveljavljati** razloga, da je bila sodna odločba izdana s kršitvijo načela zaslišanja obeh strank, če toženec **ni začel postopka** za izpodbijanje sodne odločbe, čeprav je imel to možnost.

Ni avtomatskega odloga

Sodišče **lahko**, **na zahtevo** dolžnika:

- (a) omeji postopke izvršitve na ukrepe zavarovanja;
- (b) pogojuje izvršitev s plačilom varščine, ki jo samo določi, ali
- (c) v celoti ali delno začasno prekine postopek izvršitve sodne odločbe

Prilagoditev na Bla v SLO ZIZ

42.b člen - postopek po Bl

- ▶ (Priznanje in izvršitev tuje odločbe, tuje poravnave ali tuje javne listine)
- ▶ Če je treba za izvršitev tuje odločbe, tuje poravnave oziroma tuje javne listine v Republiki Sloveniji po določbah **Uredbe 44/2001/ES**, Uredbe 2201/2003/ES, Uredbe 4/2009/ES, Uredbe 2016/1103/EU ali Uredbe 2016/1104/EU izvesti postopek priznanja in izvršitve tuje odločbe, tuje poravnave oziroma tuje javne listine, je za izvedbo postopka pristojno okrožno sodišče. Sklep o razglasitvi izvršljivosti se vroči stranki, ki je vložila predlog, in stranki, zoper katero se zahteva izvršitev.
- ▶ O **ugovoru** zoper sklep o razglasitvi izvršljivosti odloča sodišče, ki je izdalo sklep o razglasitvi izvršljivosti, v senatu treh sodnikov. Rok za odgovor na ugovor je 30 dni od vročitve ugovora. Če je odločitev odvisna od spornih dejstev, odloči sodišče po opravljenem naroku.
- ▶ Zoper sklep, s katerim okrožno sodišče odloči o ugovoru, je dovoljena **pritožba**. Pritožba se vloži v 30 dneh od vročitve sklepa sodišča prve stopnje. Rok za odgovor na pritožbo je 30 dni od vročitve pritožbe. O pritožbi odloči Vrhovno sodišče Republike Slovenije. Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa.
- ▶ Glede postopka po tem členu se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja mednarodno zasebno pravo in postopek, o postopku za priznanje in izvršitev tujih sodnih odločb, če ni v Uredbi 44/2001/ES, Uredbi 2201/2003/ES, Uredbi 4/2009/ES, Uredbi 2016/1103/EU, Uredbi 2016/1104/EU ali v tem členu določeno drugače.

Postopek po Bla 2015/2012 - a42.b čl. ZIZ

- ▶ Za izvedbo Uredbe 1215/2012/EU ali Uredbe 606/2013/EU, pri kateri ni treba izvesti postopka priznanja in izvršitve, dolžnik oziroma zainteresirana stranka pa ima v Republiki Sloveniji pravico vložiti predlog za zavrnitev priznanja, predlog za odločitev, da ni razlogov za zavrnitev priznanja ali predlog za zavrnitev izvršitve tuje odločbe, tuje poravnave ali tuje javne listine, je pristojno **okrožno sodišče**.
- ▶ **krajevno pristojno vsako stvarno pristojno sodišče.**
- ▶ V predlogu iz prvega odstavka tega člena mora stranka **navesti dejstva, s katerimi ga utemeljuje, in predložiti dokaze**, sicer se predlog šteje kot neutemeljen.
- ▶ Pred izdajo sklepa sodišče nasprotni stranki vroči izvod popolnega, dovoljenega in obrazloženega predloga, da nanj **odgovori v 30 dneh** od njegove vročitve.
- ▶ Sodišče odloča **v senatu treh sodnikov**.
- ▶ Če je odločitev odvisna od spornih dejstev, odloči sodišče po opravljenem **naroku**.
- ▶ Zoper sklep sodišča je dovoljena **pritožba**, o kateri odloči Vrhovno sodišče Republike Slovenije.
- ▶ Pritožba se vložijo v 30 dneh od vročitve sklepa sodišča prve stopnje.
- ▶ Rok za odgovor na pritožbo je 30 dni od vročitve pritožbe.
- ▶ Glede postopka po tem členu se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja **MZPP** za priznanje in izvršitev tujih sodnih odločb, če ni v Uredbi 1215/2012/EU ali Uredbi 606/2013/EU ali v tem členu določeno drugače.

Pravna sredstva v RS za Bla 2015/2012 - a42.b čl. ZIZ

- 49/2: pravno sredstvo zoper odločitve o zahtevi za zavrnitev izvršitve - v RS **pritožba**
- Sporočilo RS Komisiji: Vrhovno sodišče
- 50: vložijo kakršna koli nadaljnja pravna sredstva - v RS **jih ni**
- **RS upošteva napotek EU o zgolj enem pravnem sredstvu**

Pogoji za EIN

1. *Vrsta zadeve (civilne in gospodarske)*
2. *Vrsta odločbe ali listine (sodbe, sklepi, javne listine)*

- **Nesporne denarne terjatve**

dve kategoriji:

1. **Aktivno nesporne terjatve:** dolžnik je aktivno sodeloval v postopku in izrečno pripoznal zahtevke ali se poraynal ali v obliki izvršljive javne listine izrečno soglasal s terjatvijo in njeno izvršljivostjo
2. **Pasivno nesporne terjatve:** dolžnik je s svojo pasivnostjo pokazal, da proti zahtevku nima ugovorov.

Pasivno nesporne terjatve

Minimalni standardi varstva dolžnika po UEIN

- Zagotovitev ustreznih **informacij o tožbenem zahtevku**
- Zagotovitev ustreznih **informacij o postopkovnih korakih - pravni pouk**
- **Vročanje:** Po UEIN je pisanje o začetku postopka mogoče vročati izbirno:
- **osebno ali nadomestno,**
- po čl. 19 UEIN se toženec z vložitvijo pravnega sredstva lahko brani, da pri nadomestni vročitvi vročitev brez njegove krivde ni bila opravljena pravočasno, da bi mu omogočila pripraviti svojo obrambo; ali da je višja sila ali so izredne okoliščine preprečile dolžniku, da bi brez njegove krivde ugovarjal zahtevku

Področje uporabe minimalnih standardov

- ▶ Vročitev z dokazilom o dolžnikovem prejemu
- ▶ Vročitev brez dokazila o dolžnikovem prejemu
- ▶ Vročitev zastopnikom dolžnika
- ▶ Zagotovitev dolžniku ustrezne informacije o zahtevku
- ▶ Zagotovitev ustreznih informacij dolžniku o postopkovnih korakih, ki so potrebni za ugovarjanje zahtevku
- ▶ Popravek neskladnosti z minimalnimi standardi
- ▶ Minimalni standardi za pravno sredstvo v izjemnih primerih

Izvršba na podlagi verodostojne listine

- ▶ Ali so notarji sodišče?
- ▶ Zulfikarpašić
- ▶ Pula parking
- ▶ da pojem „sodišče“ zajema švedsko javno službo za izterjavo in notarje na Madžarskem, ne zajema notarjev na Hrvaškem (Pula Parking, C-551/15, točka 46).

Člen 19

Minimalni standardi za pravno sredstvo v izjemnih primerih

- ▶ 1. Poleg členov 13 do 18 se sodba lahko potrdi kot evropski nalog za izvršbo samo, če je dolžnik po zakonodaji države članice izvora upravičen zoper sodbo vložiti pravno sredstvo, kadar:
 - ▶ (a) (i) je bila listina o začetku postopka ali enakovredna listina ali, kjer je to primerno, poziv na sodno zaslišanje, vročen na enega od načinov, ki jih določa člen 14; in
 - ▶ (ii) vročitev brez njegove krivde ni bila opravljena pravočasno, da bi mu omogočila pripraviti svojo obrambo;
 - ▶ ali
 - ▶ (b) je višja sila ali izredne okoliščine preprečile dolžniku, da bi brez njegove krivde ugovarjal zahtevku, ;
 - ▶ če v obeh primerih nemudoma ukrepa.
- ▶ 2. Ta člen ne posega v možnost držav članic, da omogočijo uveljavljanje pravnega sredstva zoper sodbo pod ugodnejšimi pogoji kot pa so tisti iz odstavka 1.
- ▶

Minimalni standardi

VSK sklep Cpg 118/2010 **Prevod**

Prvostopenjsko sodišče je štelo, da po pravilih ZPP sodnih pisanj ni potrebno prevajati in je vročilo brez prevoda. Potrditev kot EIN je nato zavrnilo, ker sodna pisanja, ki so toženi stranki v tujino vročena v slovenskem jeziku, ne dosegajo minimalnih standardov.

Tožena stranka je bila prikrajšana tudi za pravico do opozorila na posledice neugovarjanja plačilnemu nalogu v za to določenem ugovornem roku.

Sodišču v postopku izdaje plačilnega naloga ni treba postopati tako, da kasneje v postopku potrditve evropskega izvršilnega naslova ne bi bilo težav. Tako mora namreč sodišče postopati le tedaj, ko tožnik že v sami tožbi ali predlogu za izdajo plačilnega naloga zahteva potrditev plačilnega naloga kot evropski izvršilni naslov. Šicer pa ni ovir, da se vročitev in celoten postopek opravi na kakršenkoli način, ki je dopusten po ZPP.

Prevod

- Italijanski plačilni nalog je bil potrjen kot EIN in predložen slovenskemu sodišču za izvršbo.
- Prevod je bil priložen le za potrdilo in ne tudi za sam izvršilni naslov.
- Ali je iz tega razloga mogoče zavrniti dovolitev izvršbe?
- Odgovor:
- Ni problem, da deli plačilnega naloga, ki je priložen niso prevedeni. Po čl. 21/2 EIN je organ izvršbe vezan na potrdilo o EIN in ga ne sme v izvršbi ponovno preizkušati, ali gre dejansko za neprerekano terjatev in ali so podani minimalni standardi.

Pravno sredstvo proti sodbi v državi izvora

- Izdaja potrdila o EIN se zavrne, če je bilo zoper sodno odločbo v času odločanja o izdaji EIN vloženo pravno sredstvo v skladu z lex fori, ne glede na to, da je bil predlog za izdajo potrdila o EIN vložen pred vložitvijo pravnega sredstva. OLG Wien 1R85/07p, 14.06.2007

Preverjanje glede vsebine

- VSK sklep II Ip 429/2013
- Pod nobenim pogojem se sodba ali njena potrditev kot evropski nalog za izvršbo v državi članici izvršbe ne sme preverjati glede vsebine (drugi odstavek 21. člena Uredbe). Iz teh razlogov so pravno neupoštevne pritožbene navedbe v smeri, da dolžnik z upnikom nikoli ni bil v nobenem poslovnem razmerju. Prav tako v konkretni zadevi niso izpolnjeni pogoji za zavrnitev izvršbe po prvem odstavku 21. člena Uredbe. Pritožbeni razlogi v smeri očitnih procesnih kršitev pri izdaji konkretne sodne odločbe, potrjene kot evropski nalog za izvršbo niso pravno upoštevni, kar pomeni (da četudi držijo), da predloga za izvršbo zaradi teh eventualnih kršitev ni mogoče zavrniti.

Primer slovenske sodbe v Gradcu

- Tožnik pri Okrajnem sodišču v Kranju predlaga izdajo potrdila o evropskem izvršilnem naslovu po EIN za zamudno sodbo, ki je v pisnem postopku izšla, ker je sodišče toženčev odgovor na tožbo ocenilo kot neobrazložen (277.čl. ZPP).
- Ali je terjatev neprerekana, čeprav je toženec odgovoril, vendar z neprimerno obrazložitvijo?
- Sodba je bila tožencu vročena po pošti. Kdaj se šteje, da je opravljena veljavna vročitev?
- Kaj bi storilo LG Graz, če bi bila takšna slovenska zamudna sodna predložena v izvršbi?
- Kaj lahko napravi dolžnik?

LG Wels, 5.6.2006 - 1 Cg 159/06m in OLG Linz, 4.7.2007 - 1 R 124/07x

- Avstrijski poziv za odgovor na tožbo, ki je na standardnem obrazcu ZPForm 25 vsebuje naslednje informacije: o obveznem odvetniškem zastopanju, o roku za odgovor na tožbo, o možnosti pridobitve BPP in o tem, da prerekanje zahtevka ni smiselno, če je le-ta utemeljen. Poziv tožencu pa ne vsebuje jasnih informacij o: možnosti za izdajo zamudne sodbe, o dolžnosti povračila stroškov postopka v primeru zamudne sodbe in o nazivu in naslovu inštitucije, kjer je potrebno odgovor na tožbo vložiti.
- Sodišče predlaga, da tožnik skupaj z vložitvijo tožbe predlaga izdajo potrdila o EIN, saj bo v takem primeru sodišče lahko pravočasno dopolnilo »poziv tožencu, naj odgovori na tožbo«.

OGH 30b253/06m, 22.02.2007, OLG Wien 1R85/07p, 14.06.2007

- V postopku potrditve kot EIN se smiselno uporabljajo predpisi o potrdilu o izvršljivosti (42. člen ZIZ).
- Potrdila o EIN ni treba vročiti dolžniku. To velja tudi v primeru, da dolžnik izve za obstoj potrdila o EIN šele takrat, ko se začne izvršilni postopek v državi izvršbe.

Slovenski izvršilni naslovi primerni za EIN

1. *Pravdne sodbe (sodba na podlagi pripoznave, zamudna sodba?) DA*
2. *Odločbe delovnega sodišča DA socialnega sodišča NE*
3. *Pravdni sklepi (sklep o plačilnem nalogu tudi v sklepu o izvršbi na podlagi verodostojne listine) DA*
4. *Nepravdni sklepi NE DA izjeme*
5. *Sklepi v izvršilnem postopku NE DA izjeme (nasprotna izvršba)*
6. *Sklepi v stečajnem postopku NE*
7. *Odločba kazenskega sodišča NE*
8. *Upravna odločba NE*
9. *Arbitražna odločba NE*
10. *Sodna poravnava DA*
11. *Druge listine, ki so izvršilni naslov, če tako določa zakon - notarski zapis DA*

Naslednji korak: Uredbi dvojčici

1. UEPPN-1896/06

2. UESMV-861/07

*Uredba št. 2015/2421 o spremembi UEPPN in UESMV - več elementov je dodatno poenostavljenih za večjo uporabnost uredb, spodbujanje uporabe tehnologije komuniciranja na daljavo

Unificirana postopka:

- v civilnih in gospodarskih zadevah;
- samo za čezmejne zadeve;
- spor majhne vrednosti pod 5000 €
- v osnovi pisni postopek
- odločbe so nadnacionalne in omogočajo direkten dostop do izvršbe v drugi državi;
- sodba v sporu majhne vrednosti je takoj izvršljiva, celo pred pravnomočnostjo- niti posebno potrdilo o izvršljivosti ni predvideno;
- unificirana postopka ne nadomeščata nacionalnih sumarnih postopkov;

Izbira med več možnostmi

1. Nacionalni plačilni nalog
2. Evropski plačilni nalog
za spor pod 5000€
 1. Nacionalni postopek MV
 2. EU postopek MV